

BBF-201411

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

July - 2021

Education

Research Methodology : Paper-1

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના ૨ ગુણ) 16
- (1) નમૂનાની પ્રમાણભૂલ એટલે શું ?
 - (2) પ્રકાર-૨ની ભૂલ ક્યારે ગણાય છે ?
 - (3) વર્ણનાત્મક સંશોધન પદ્ધતિ એટલે શું ?
 - (4) ગુણાત્મક સંશોધન એટલે શું ?
 - (5) ઐતિહાસિક સંશોધનની વ્યાખ્યા આપો.
 - (6) વ્યક્તિ અભ્યાસના હેતુઓ જણાવો.
 - (7) પ્રાયોગિક સંશોધન પદ્ધતિ એટલે શું ?
 - (8) પ્રાયોગિક સંશોધનમાં અંકુશ મેળવવાની કોઈ એક પદ્ધતિ જણાવો.
- 2 નીચેના ૧૦ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૮ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
- (1) કારણ તુલનાત્મક સંશોધનનું મહત્ત્વ જણાવો.
 - (2) ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક સંશોધન વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) સંભાવ્ય નમૂના પસંદગીની કોઈપણ બે રીતો વર્ણવો.
 - (4) આકસ્મિક નમૂના પસંદગીની મર્યાદા જણાવો.
 - (5) વ્યક્તિ અભ્યાસના લાભો જણાવો.
 - (6) પ્રાયોગિક સંશોધનનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 - (7) પ્રાયોગિક સંશોધનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (8) અનુક્રમ માપપદ્ધતિ સમજાવો.
 - (9) આંતરિક પ્રમાણભૂતતા પર અસર કરતા પરિબળો જણાવો.
 - (10) સંદર્ભ સ્થાનોની આંતરિક અને બાહ્ય પ્રમાણભૂતતાનો અર્થ આપો.

- 3 નીચેના ૮ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૬ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. 30
- (1) માહિતીની વિવિધ માપનકક્ષાઓ સમજાવો.
 - (2) પૂર્ણ પ્રાયોગિક સંશોધન યોજનાના પ્રકારો સમજાવો.
 - (3) બિનસંભાવ્ય નમૂના પસંદગીની રીતો વર્ણવો.
 - (4) નીચેના મુદ્દાઓ અંગે નોંધ લખો.
 - (1) જનમત સર્વેક્ષણ
 - (2) દસ્તાવેજ સર્વેક્ષણ
 - (3) સામાજિક સર્વેક્ષણ
 - (5) નમૂના પસંદગી એટલે શું ? સારા નમૂનાની લાક્ષણિકતાઓ લખો.
 - (6) ગુણાત્મક સંશોધન પદ્ધતિ સમજાવો.
 - (7) ઓળખ, અંતરાલ અને ગુણોત્તર માપ પદ્ધતિ વિગતવાર સમજાવો.
 - (8) પ્રાયોગિક સંશોધન પદ્ધતિના સોપાનો સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following question briefly: (2 marks each) 16
- (1) What is standard error of sample ?
 - (2) When is Type-2 error is considered ?
 - (3) What is Descriptive Research ?
 - (4) What is Qualitative Research ?
 - (5) Give definition of Historical Research.
 - (6) State objective of case study.
 - (7) What is Experimental Research ?
 - (8) Explain any one method to bring control in Experimental Research.
- 2 Answer any eight from following ten questions: (3 marks each) 24
- (1) Give the importance of casual comparative research.
 - (2) Clear the difference between numerical and qualitative research.
 - (3) Describe any two methods of probability sampling technique.
 - (4) State the limitation of random sampling method.

- (5) Give the benefits of case study.
- (6) Explain the importance of the experimental research.
- (7) Give the characteristics of good samples.
- (8) Explain ordinal scale.
- (9) Reveal the factors affecting internal validity.
- (10) Give the meaning of internal validity and external validity resource of references.

3 Answer any six from the following eight questions: **30**

(5 marks each)

- (1) Explain different levels of measurement of information.
- (2) Explain the types of true experimental designs.
- (3) Describe non-probability sampling techniques in detail.
- (4) Write a note about the following points.
 - (1) Documentary analysis
 - (2) Public opinion survey
 - (3) community survey
- (5) What is sample selection ? Explain features or good sample.
- (6) Explain qualitative research.
- (7) Explain in brief nominal scale, ration scale and interval scale.
- (8) Explain steps of experimental research method.